

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 3456/24
31.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Снежане Илић и судије Весне Вулевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца ТЕННО СООР доо Суботица, ул. Тук Угарнице бр. 58 А, кога заступа Владимир Савић, адвокат из, против туженог ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ ад Београд, ул. Немањина бр. 6, кога заступа Немања Алексић, адвокат из, ради накнаде штете, вредност предмета спора 36.286.892,93 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Суботици П 91/23 од 12.03.2024. године, у седници већа одржаној 31.01.2025. године, донео је:

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Суботици П 91/23 од 12.03.2024. године.

II ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу I изреке одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе на исплату износа од 36.286.892,93 динара са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате са трошковима парничног поступка. Ставом II изреке тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 591.696,00 динара.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену пресуду из свих законом прописаних разлога. Истиче да је предмет тужбеног захтева изгубљена добит, која се састоји у томе што је тужилац експропријацијом непокретности изгубио могућност да обавља своју делатност, за чији наставак би морао да изгради нове објекте и уреди читаву инфраструктуру, а за који пројекат је неопходно бар две године, имајући у виду процедуру прибављања дозвола, одобрења, израду пројектно-техничке документације и изградњу објекта. Сматра да је наведено могло бити утврђено извођењем доказа грађевинским вештачењем, а који доказни предлог је првостепени суд одбио, чинећи битну повреду одредаба поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку. Даље наводи да тужени није доказао своје наводе да тужилац није трпео било какву штету, обзиром да је делатност наставио да обавља на новој адреси и путем више огранака на територији Републике Србије. Насупрот томе, тужилац није био у

могућности да обавља делатност, а није основано очекивати да предузима било какве радње које захтевају огромне финансијске издатке све док поступак експропријације не буде коначан и средства исплаћена. Додаје да је првостепени суд погрешно утврдио чињенично стање у делу измакле добити тужиоца, коју потражује по основу уговора о закупу са привредним друштвом „Неск“ доо, јер по мишљењу суда иста није доказана. Наводи и да је погрешан закључак првостепеног суда о непостојању узрочно последичне везе између поступања туженог и штете коју трпи тужилац, јер експропријација непокретности тужиоца није извршена вољом тужиоца, већ на основу утврђеног јавног интереса у односу на парцелу бр. 452/2, па је иста проузроковала непостојање економског интереса тужиоца да задржи и даље користи парцелу бр. 452/1. Указује на неправилност закључка првостепеног суда да тужилац није доказао да је потпуно обуставио обављање делатности, будући да су затворена царинска складишта, а експроприсане непокретности предате су туженом, при чему тужилац не може доказивати да нема одобрено управљање царинским складиштем за привремени смештај робе на другим локацијама, јер је то негативна чињеница. Предлаже да Привредни апелациони суд преиначи или укине првостепену пресуду.

Одговором на жалбу тужени оспорава све жалбене наводе тужиоца и предлаже да се жалба тужиоца одбије, а првостепена пресуда потврди.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалба тужиоца није основана.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева је новчано потраживање тужиоца у износу од 36.286.892,93 динара на име накнаде штете у виду изгубљене добити због немогућности обављања привредне делатности, узроковане експропријацијом непокретности тужиоца.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је био власник непокретности на адреси Јована Микића бр. 105 у Суботици, катастарска парцела бр. 452/2 КО Стари град, укупне површине 96м², уписане у лист непокретности бр. 22579 КО Стари град, као и парцеле бр. 452/1, укупне површине 2783 м², уписане у лист непокретности бр. 21476 КО Стари град. Тужени је покренуо управни поступак пред Градском управом – Секретаријат за имовинско-правне послове - Служба за имовинско-правне послове и грађевинско земљиште под бројем IV-06/I-465-306/21 и IV-06/I-465/57/22 поводом експропријације непокретности тужиоца ради изградње брзе пруге Београд-Суботица. Решењем надлежног управног органа бр. IV-06/I-465-306/21 од 04.11.2021. године експроприсана је уз накнаду катастарска парцела бр. 452/2 КО Стари град за потребе туженог, а у циљу изградње, реконструкције и модернизације двоколосечне пруге Београд-Нови Сад-Суботица-Државна граница. Истим решењем усвојен је захтев за експропријацију преосталог дела непокретности уписане у лист непокретности 15082 КО Стари град, катастарска парцела бр. 452/1 са објектима који се налазе на тој парцели. На основу овог решења закључен је дана 25.08.2022. године делимичан споразум којим је корисник експропријације обавезан да тужиоцу исплати накнаду у износу од 54.339.188,32 динара, а делимичним споразумом од 17.02.2023. године обавезана је Република Србија да путем туженог на име накнаде за експропирање непокретности парцелу бр. 452/2 КО Стари град исплати тужиоцу накнаду у износу од 31.553.350,00 динара. Записником о примопредаји од 21.02.2023. године констатована је примопредаја предметних непокретности. Првостепени суд утврђује да је наведена експропријација извршена на основу Уредбе о утврђивању просторног плана подручја посебне намене инфраструктуралног коридора железничке

пруге Београд-Суботица-Државна граница (Келебија) и Уредбе о изменама и допунама ове уредбе, те да је јавни увид у нацрт просторног плана одржан у периоду од 09.12.2016. године до 17.01.2017. године уз одржавање две јавне презентације планског документа дана 21.12.2016. године и 23.12.2016. године, док је увид у нацрт измена и допуна просторног плана одржан од 24.04.2019. године до 23.05.2019. године, а јавна презентација 03.06.2019. године.

Оценом изведених доказа, првостепени суд закључује да тужбени захтев није основан. Полазећи од одредаба чланова 154. и 189. Закона о облигационим односима, првостепени суд образлаже да је на основу Закона о експропријацији правноснажним решењем надлежног органа управе, извршена потпуна експропријација непокретности тужиоца, да је делимичним споразумима утврђена накнада за експроприсане непокретности, те да је примопредаја непокретности извршена 21.02.2023. године. Након окончања поступка експропријације, тужилац је изгубио право својине на експроприсаним непокретностима, као и право да их држи, користи и њима располаже, услед чега није могао планирати остваривање добити на њима, па нема ни основа за накнаду штете у виду изгубљене добити. Првостепени суд закључује да тужилац наведену добит није могао очекивати према редовном току ствари, будући да је благовремено био обавештен о намери туженог да експроприше предметну непокретност још у децембру месецу 2019. године, затим да се сагласио са експропријацијом и да је сам предложио експропријацију парцеле 452/1 на којој се налазе објекти у којима је обављао своју делатност, те да нема противправности у поступању туженог у овом поступку, који је спроведен у складу са Законом о експропријацији.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је тужбени захтев одбио. Правилно првостепени суд полази од члана 154. Закона о облигационим односима, који представља општу одредбу о вануговорној одговорности за штету и прописује да ко другоме проузрокује штету, дужан је накнадити је уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Услови одговорности за штету су постојање штетне радње, постојање штете, односно умањење имовине оштећеног или спречавање њеног увећања, узрочна веза између штетне радње и штете и одговорност штетника. Штетна радња, било да је активна или пасивна, мора бити недопуштена, иначе из ње не настаје обавеза накнаде штете. Штета подразумева умањење имовине или спречавање њеног увећања, а у смислу члана 189. став 1. Закона о облигационим односима, оштећени има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи. Међутим, када је у питању измакла корист, при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије остварење је спречено штетниковом радњом или пропуштањем. Када је у питању постојање узрочне везе између штетне радње и проузроковане штете, она ће постојати када је проузрокована штета последица штетне радње. Одговорност штетника подразумева његову кривицу за проузроковану штету, а Закон о облигационим односима вануговорну одговорност за штету заснива на претпостављеној кривици, па се штетник може ослободити одговорности ако докаже да је штета настала без његове кривице. Наведени услови вануговорне одговорности за штету морају бити кумулативно испуњени како би лице које је штету проузроковало имало обавезу надокнаде штете оштећеном.

У конкретном случају првостепени суд правилно закључује да нису испуњени услови одговорности туженог за штету чија накнада је предмет тужбеног захтева. Поступак експропријације непокретности тужиоца спроведен је у свему у складу са одредбама Закона о експропријацији и одговарајућих уредби, којима је регулисан

просторни план подручја посебне намене. Поступак експропријације покренут је 09.12.2019. године ради експропријације катастарске парцеле 452/2 КО Стари град у власништву тужиоца, површине 96м². Поступак је спроведен у складу са Законом о експропријацији, у оквиру кога је на захтев тужиоца експроприсана и катастарска парцела бр. 452/1 КО Стари град, површине 2783м² са објектима који се на тој катастарској парцели налазе. Није било спорно да је исплаћена накнада за експроприсане непокретности. Тужилац је имао могућност да у наведеном поступку користи законом прописане правне лекове против одлука надлежних управних органа, што тужилац није учинио. Решење о експропријацији је правноснажно и на основу тог решења је извршена исплата накнаде за експроприсане непокретности и примопредаја предметних непокретности кориснику експропријације, што је констатовано записником о примопредаји од 21.02.2023. године. Дакле, не постоји недопуштена радња туженог којом је евентуално тужиоцу проузрокована штета, већ се ради о поступку експропријације који је спроведен у складу са законом, па првостепени суд правилно закључује да у радњама туженог нема противправности. Надаље, првостепени суд правилно утврђује да тужилац није доказао да је износ обухваћен тужбеним захтевом измакла добит која представља добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, имајући у виду да је сам поступак експропријације трајао од 09.12.2019. године па до 06.01.2020. године када је решење о експропријацији постало правноснажно, да је тужилац у овом поступку учествовао, те да је једна катастарска парцела, са објектима у којима је обављао делатност, експроприсана управо на његов захтев. Стога тужилац није могао основано очекивати добитак према редовном току ствари након окончаног поступка експропријације и извршене предаје непокретности, уколико није благовремено предузео радње ради обезбеђивања другог простора у коме ће наставити да обавља делатност, а што тужилац није учинио.

Осим наведеног треба указати и на одредбу члана 163. Закона о облигационим односима који прописује да ко на своју штету дозволи другоме предузимање неке радње не може од њега захтевати накнаду штете проузроковане том радњом. Наведеном одредбом регулисана је ситуација искључења одговорности за штету у случају пристанка оштећеног, па чак и да је испуњен услов недопуштености радње туженог, на основу наведене одредбе његова одговорност би била искључена. Тужилац је учествовао у поступку експропријације и заправо поднео захтев да се поред парцеле која је била предвиђена за експропријацију изврши и експропријација друге његове парцеле са објектима у којима је обављао своју делатност, те нема право од туженог који је усвојио захтев тужиоца, захтевати накнаду евентуалне штете коју сматра да је тиме претрпео.

И на крају, одговорност туженог за евентуално проузроковану штету тужиоцу не постоји, јер је тужени доказао да његове кривице нема. Не постоји намерно проузроковање штете, нити проузроковање штете непажњом туженог, јер је тужени као корисник експропријације покренуо поступак експропријације ради реализације пројекта изградње, реконструкције и модернизације двоколосечне пруге Београд-Нови Сад-Суботица-Државна граница (Келебија), који је проглашен пројектом од посебног значаја за Републику Србију на основу решења којим је утврђен јавни интерес за експропријацију, а које је донето 28.11.2019. године у циљу реализације овог пројекта. Дакле, на страни туженог не постоји намера проузроковања штете, нити пристајање на проузроковање штете. Након правноснажности решења о експропријацији у посебном поступку утврђена је накнада за експроприсане непокретности, са којом се тужилац сагласио те примио наведену накнаду и експроприсане непокретности предао туженом.

Имајући у виду да нису испуњени законом прописани услови одговорности туженог за штету чија је накнада предмет тужбеног захтева, првостепени суд је правилно тужбени захтев одбио.

Правилна је одлука о трошковима поступка донета на основу чланова 153. и 154. Закона о парничном поступку, па је првостепени суд правилном применом наведених одредаба и одредаба Адвокатске и Таксене тарифе, тужиоца обавезао да туженом накнади трошкове поступка у износу од 591.696,00 динара.

Следом наведеног, на основу члана 390. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу I изреке пресуде.

Одлука као у ставу II изреке пресуде донета је на основу члана 165. Закона о парничном поступку, па је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен јер је тражена накнада трошкова за радњу која није била потребна ради вођења поступка.

ТВ/МС

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА
Татјана Влаисављевић, с. р.

Тачност отправака оверава
Управитељ писарнице

Срђан Никић